

Uppdrag till Arbetsförmedlingen att minska långtidsarbetslösheten

Delrapport 3
Återrapport enligt regeringsuppdrag

Arbetsförmedlingen
Författare: Stina Lindgren
Datum: 2025-03-13
Diarienummer: : Af-2024/0055 2385

Förord

Denna rapport har skrivits med anledning av regeringsuppdrag Uppdrag till Arbetsförmedlingen att minska långtidsarbetslösheten. I uppdraget framgår att Arbetsförmedlingen under 2022 ska förbereda för att fr.o.m. 2023 förstärka stödet till personer som är långtidsarbetslösa, särskilt i områden med socioekonomiska utmaningar. Dessa områden ska definieras med utgångspunkt i det socioekonomiska indexet som Statistiska centralbyrån (SCB) och Delegationen mot segregation (Delmos) har tagit fram. Arbetsförmedlingen ska möjliggöra fler bokade möten och fler personalintensiva insatser. Arbetsförmedlingen ska även öka beslutskapaciteten. Arbetsförmedlingen ska förstärka stödet till långtidsarbetslösa, bland annat genom ökad fysisk lokal närvaro och tillgänglighet som sker i egen regi, genom servicekontor eller genom samverkan med kommuner för att till exempel förbättra möjligheterna för planering av stöd. Dessa åtgärder ska bidra till att öka övergångarna till arbete eller utbildning. Arbetsförmedlingen ska även stärka den strategiska och operativa samverkan med kommuner avseende stöd till långtidsarbetslösa personer som är i behov av förstärkt stöd. Arbetsförmedlingen ska vidare aktivt verka för fungerande samverkanslösningar med olika relevanta aktörer, inklusive kommuner och idéburna aktörer, till exempel genom överenskommelser.

Vidare framgår att Arbetsförmedlingen i genomförandet av uppdraget ska beakta uppdraget om att analysera och redovisa behov hos långtidsarbetslösa som står särskilt långt från arbetsmarknaden (A2022/00331). Arbetet med samverkan ska ta sin utgångspunkt i uppdraget om samverkan med kommuner och Delegationen för unga och nyanlända till arbete i Arbetsförmedlingens regleringsbrev för 2022, inklusive vidareutveckling av samverkan med 2 (3) kommuner i regionala, flerkommunala eller lokala överenskommelser samt den samverkansmodell som Arbetsförmedlingen arbetar med att ta fram. Arbetsförmedlingen har i regleringsbrevet för 2022 i uppdrag att öka den kontinuerliga fysiska närvaron för ett likvärdigt stöd och en likvärdig service i hela landet. Det förstärkta stödet till långtidsarbetslösa är ett led i att säkerställa likvärdigt stöd och service i hela landet. Vidare ska Arbetsförmedlingen hålla sig informerad om uppdraget att öppna nya servicekontor som regeringen lämnade till Statens servicecenter den 27 maj 2021 (Fi2021/02151).

Slutligen framgår också att uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) senast den 15 mars 2023, den 15 mars 2024, den 13 mars 2025 samt den 13 mars 2026. Dessa redovisningar ska bland annat innefatta en redogörelse för hur stödet till långtidsarbetslösa har förstärkts i olika delar av landet. Redogörelsen ska omfatta vilken typ av stöd som har givits samt myndighetens samlade bedömning av i vilken grad det ökade stödet har bidragit till att fler långtidsarbetslösa har kommit i arbete eller närmat sig arbetsmarknaden

Beslut i ärendet har fattats av generaldirektör Maria Hemström Hemmingsson. Föredragande har varit kvalificerad handläggare Stina Lindgren, Arbetsmarknadsavdelningen. Övriga som deltagit i den slutliga handläggningen av ärendet är enhetschef Emil Johansson, enheten Utbilda och samverka och Tove Elvelid, verksamhetsområdesdirektör verksamhetsområdet Lokal arbetsmarknad.

Beslutet är fastställt digitalt i Diariet och saknar därför namnunderskrifter.

Sammanfattning

Denna rapport är den tredje redovisningen av Arbetsförmedlingens regeringsuppdrag Uppdrag att minska långtidsarbetslösheten. Rapporten beskriver i vilken utsträckning stödet till långtidsarbetslösa har förstärkts utifrån de instruktioner som angetts i uppdraget.

De mest centrala åtgärderna Arbetsförmedlingen vidtagit utifrån uppdraget är att tillgängliggöra ett sammanhållet matchningsstöd för personer som står längre från arbetsmarknaden¹, att utöka tillgången till särskild stödperson för introduktions- och uppföljningsstöd (SIUS) för personer med funktionsnedsättning, samt att arbeta för att en större del av myndighetens resurser ska arbeta direkt mot arbetssökande och arbetsgivare och särskilt med att stödja arbetssökande med större stödbehov.

Uppföljningen som presenteras i rapporten visar att antalet beslutade insatser per långtidsarbetslös inte har ökat.² Däremot har deltagandet i förstärkta förmedlingsinsatser³ och praktik ökat, vilket är i linje med myndighetens målsättningar och kunskap om vilka insatser som är effektiva för att bryta långtidsarbetslöshet. Sedan Arbetsförmedlingen fick uppdraget har även antalet personalintensiva insatser per antalet inskrivna långtidsarbetslösa ökat. Antalet subventionerade anställningar har däremot minskat under de senaste åren, trots att dessa anställningar är viktiga för att bryta långtidsarbetslöshet.

Utvecklingen av samverkan med kommunerna har stärkts och förutsättningarna för att kunna utveckla samverkan med idéburen sektor har förbättrats. Myndighetens förmåga att upprätta handlingsplaner för arbetssökande på ett kvalitativt och systematiskt sätt har förbättrats i och med de utvecklingsarbeten som genomförts. Tiden från att arbetssökande skrivs in till att funktionsnedsättningar som påverkar arbetsförmågan identifieras har också blivit kortare, vilket skapar bättre förutsättningar att kunna bryta och förhindra långtidsarbetslöshet.

Sedan arbetet med uppdraget inleddes har myndigheten sett över formerna för den lokala närvaron på tre orter och stängt tre egna arbetsförmedlingskontor. I övrigt har inga förändringar av den lokala närvaron i egen regi gjorts. Arbetsförmedlingen kan efter justeringarna fortsatt träffa arbetssökande och arbetsgivare fysiskt i samtliga 290 kommuner, genom egna kontor och avtalade samarbetslösningar med andra parter. Likt tidigare, ser myndigheten att kontakterna med arbetssökande och arbetsgivare behöver ske på ett så effektivt och ändamålsenligt sätt som möjligt, där distansmöten och digitala tjänster utgör alternativ till fysiska möten.

---

¹ Insatsen sammanhållet matchningsstöd är en förstärkt matchningsinsats som tagits fram och implementerats i egen regi under år 2024 som en del av uppdrag 3.1 i regleringsbrevet för budgetåret 2024. Insatsen syftar till att hjälpa långtidsarbetslösa som behöver ett mer omfattande stöd än vad som ges i matchningsinsatsen Rusta och matcha att få ett arbete.

² Här avses antalet beslut om insatser för långtidsarbetslösa per antal inskrivna långtidsarbetslösa per månad.

³ Förstärkta förmedlingsinsatser avser här: sammanhållet matchningsstöd och särskild stödperson för introduktions- och uppföljningsstöd (SIUS).

Sedan Arbetsförmedlingen påbörjade arbetet med uppdraget har antalet långtidsarbetslösa minskat. Eftersom arbetslöshetsnivån beror på en mängd olika faktorer som samspelar med varandra, är det svårt att uppskatta i vilken utsträckning myndighetens stöd har bidragit till minskningen. Forskningen stödjer samtidigt att effekten på arbetslöshetsnivån är positiv för flera av de insatser som arbetssökande deltagit i under perioden.

I det fortsatta arbetet med uppdraget är myndighetens viktigaste prioriteringar att stärka samarbetet med arbetsgivare, att öka deltagandet i arbetsnära insatser⁴ och insatsen sammanhållet matchningsstöd, samt att upprätthålla och förstärka kontrollen av om arbetssökande står till arbetsmarknadens förfogande och söker lämpligt arbete.

---

⁴ De insatser som här avses som arbetsnära är: särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning, nystartsjobb, etableringsjobb, arbetsmarknadsutbildning och arbetspraktik.

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	5
1 Inledning	8
1.1 Summering av tidigare redovisningar	8
1.2 Rapportens disposition	9
2 Utveckling av stödet till långtidsarbetslösa	10
2.1 Beslutskapacitet	10
2.2 Deltagande i personalintensiva insatser	15
2.3 Bokade möten	17
2.4 Fysisk lokal närvaro och tillgänglighet	18
2.4.1 Fysisk närvaro i egen regi	18
2.4.2 Statens servicecenter	18
2.5 Samverkan	19
2.5.1 Samverkan med kommuner	19
2.5.2 Samverkan med idéburen sektor	21
2.5.3 Socioekonomiskt utsatta områden	22
2.5.4 Övriga insatser för att minska långtidsarbetslöshet	22
2.5.5 Utveckling av handlingsplanen	22
2.5.6 Stärkt förmåga att identifiera funktionshinder	23
2.5.7 Projekt i samverkan	23
3 Stödets bidrag till att fler långtidsarbetslösa har kommit i arbete eller närmat sig arbetsmarknaden	24
4 Det fortsatta arbetet med uppdraget	26
5 Slutsatser och avslutande kommentarer	28

1 Inledning

I februari 2022 fick Arbetsförmedlingen i uppdrag av regeringen att minska långtidsarbetslösheten.⁵ I uppdraget anges att Arbetsförmedlingen ska möjliggöra fler bokade möten och fler personalintensiva insatser, öka beslutskapaciteten samt förstärka stödet till långtidsarbetslösa genom ökad fysisk lokal närvaro och tillgänglighet. Vidare anges att myndigheten ska stärka samverkan med kommuner avseende stöd till långtidsarbetslösa personer som är i behov av förstärkt stöd, samt aktivt verka för fungerande samverkanslösningar med olika relevanta aktörer, inklusive kommuner och idéburna aktörer.

Redovisningen av uppdraget ska ske vid fyra tillfällen och innefatta redogörelser för hur stödet till långtidsarbetslösa har förstärkts i olika delar av landet, vilken typ av stöd som har givits, samt myndighetens samlade bedömning av i vilken grad det ökade stödet har bidragit till att fler långtidsarbetslösa har kommit i arbete eller närmat sig arbetsmarknaden.

Denna rapport är den tredje redovisningen och avser att beskriva i vilken utsträckning stödet till långtidsarbetslösa har förstärkts sedan Arbetsförmedlingen fick uppdraget, samt i vilken grad stödet har bidragit till att fler långtidsarbetslösa har kommit i arbete eller närmat sig arbetsmarknaden. Till skillnad från tidigare rapporter redogörs inte närmare för vilka åtgärder myndigheten vidtagit med anledning av uppdraget. I stället ges en kortare sammanfattning av de tidigare redovisningarna nedan.

1.1 Summering av tidigare redovisningar

I de första två delredovisningarna redogjorde myndigheten för hur uppdraget har omhändertagits och vilka åtgärder som planerats och vidtagits. I den första redovisningen bedömdes bland annat att samverkan med kommunerna behövde fortsätta prioriteras och utvecklas, samt att fler långtidsarbetslösa behövde delta i arbetsnära insatser⁶ såsom praktik, anställningsstöd och arbetsmarknadsutbildning samt i reguljär utbildning.⁷ Bedömningen var också att myndighetens lokala arbetsgivararbete behövde utvecklas för att fler långtidsarbetslösa skulle komma i arbete.

Den andra redovisningen beskrev på vilket sätt myndigheten har förbättrat stödet för långtidsarbetslösa genom samverkan, främst med kommuner och idéburen sektor.⁸

---

⁵ Arbetsmarknadsdepartementet (2022) Uppdrag till Arbetsförmedlingen att minska långtidsarbetslösheten. Diarienummer: A2022/00330.

⁶ De insatser som här avses som arbetsnära är särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning, nystartsjobb, etableringsjobb, arbetsmarknadsutbildning och arbetspraktik.

⁷ Arbetsförmedlingen (2023) Uppdrag att minska Långtidsarbetslösheten. Återrapport. Diarienummer: Af-2022/0104 2982.

⁸ Arbetsförmedlingen (2023) Uppdrag att minska Långtidsarbetslösheten. Återrapport 2. Diarienummer: Af-2023/0113 3585.

En slutsats var då att samarbetet med kommunerna hade lett till ett ökat stöd i hela landet, bland annat genom att fler långtidsarbetslösa kunnat erbjudas lämpliga insatser, så som jobbspår och praktikplatser hos kommunerna. Bedömningen var också att samverkan behövde fortsätta stärkas och utvecklas.

För en mer utförlig beskrivning av vilka åtgärder myndigheten vidtagit med anledning av uppdraget hänvisas till tidigare redovisningar.

1.2 Rapportens disposition

I kapitel två beskrivs i vilken utsträckning stödet till långtidsarbetslösa har förstärkts. Kapitlet är disponerat utifrån de respektive delområden som regeringen pekat ut att Arbetsförmedlingen ska arbeta med. I det sista avsnittet beskrivs andra förflyttningar som myndigheten har gjort och som bedöms ha betydelse för uppdraget att minska långtidsarbetslöshet. I kapitel tre förs ett resonemang om hur stödet har bidragit till att fler långtidsarbetslösa har kommit i arbete eller närmat sig arbetsmarknaden och i kapitel fyra redogörs för hur Arbetsförmedlingen kommer arbeta vidare med uppdraget. I kapitel 5 beskrivs övergripande slutsatser från redovisningen och avslutande kommentarer.

2 Utveckling av stödet till långtidsarbetslösa

I detta kapitel ges en beskrivning av hur stödet till långtidsarbetslösa har förstärkts i olika delar av landet sedan Arbetsförmedlingen fick uppdraget i februari 2022.⁹ I avsnitten presenteras uppgifter och data som är tänkta att ge indikationer på i vilken riktning resultatet av myndighetens arbete har gått. I de fall som statistik presenteras redovisas även data från februari 2020. Detta för att ge en mer representativ bild av hur resultaten såg ut innan arbetet med uppdraget inleddes och inte enbart vid den enskilda tidpunkten då arbetet inleddes.

2.1 Beslutskapacitet

För att minska långtidsarbetslösheten ska Arbetsförmedlingen enligt uppdraget *öka beslutskapaciteten*. Arbetsförmedlingen har tolkat uppdraget som att myndighetens förmåga att fatta beslut om effektiva insatser för långtidsarbetslösa ska stärkas. Myndigheten har i detta syfte genomfört ett antal åtgärder som redogjorts för i tidigare redovisningar av uppdraget. I första hand har åtgärderna handlat om att myndigheten haft som målsättning att fatta fler beslut om insatser och subventionerade anställningar för långtidsarbetslösa.¹⁰ Särskilt har målsättningarna avsett insatser där det finns ett starkt stöd för att de har effekt på arbetslöshetsnivån bland deltagarna. För att uppnå målsättningarna har myndigheten arbetat för att en större del av myndighetens resurser ska arbeta direkt mot arbetssökande och arbetsgivare med fokus på förstärkt stöd för personer som står längre från arbetsmarknaden. Ett utvecklingsarbete har också påbörjats för att fler arbetssökande med mindre stödbehov ska kunna stödjas genom enbart självservicejänster. Utvecklingsarbetet är fortfarande i ett tidigt skede och har ännu inte utmynnat i en implementerad lösning. Utöver omfördelningar av resurser har myndigheten också arbetat för att förenkla och effektivisera processer och systemstöd för handläggning av beslut.

Utvecklingen av myndighetens beslutskapacitet är sammanfattningsvis svår att följa upp eller mäta på ett träffsäkert sätt. Framför allt eftersom det är svårt att veta hur behoven av olika insatser har sett ut vid olika tidpunkter. Det är också svårt att veta hur väl de beslut som fattats har motsvarat behoven hos individerna som tagit del av insatserna och om insatserna har gett avsedd effekt. Det finns samtidigt uppgifter som på olika sätt kan ge indikationer på hur myndighetens förmåga att fatta beslut om effektiva insatser har utvecklats. Två indikatorer som myndigheten bedömer är relevanta är hur många insatser långtidsarbetslösa deltar i, i förhållande till antalet inskrivna långtidsarbetslösa per månad, samt hur många nya beslut om subventionerade anställningar som fattats i förhållande till antalet inskrivna långtidsarbetslösa per månad.

---

⁹ Långtidsarbetslös innebär i följande rapport att en person som är över 25 år har varit inskriven och arbetslös i mer än tolv sammanhängande månader eller att en person som är under 25 år har varit inskriven och arbetslös i mer än sex sammanhängande månader

¹⁰ Arbetsförmedlingen (2024) Arbetsförmedlingens verksamhetsplan 2024. Diarienummer: Af-2023/0037 7922.

Sedan Arbetsförmedlingen fick uppdraget har antalet pågående insatser per långtidsarbetslös legat på en förhållandevis jämn nivå, medan antalet nya beslut om subventionerade anställningar per långtidsarbetslös har minskat något, se diagram 1 nedan. Med insatser avses här insatserna: Rusta och matcha¹¹, Stöd och matchning¹², sammanhållet matchningsstöd¹³, arbetsmarknadsutbildning¹⁴, individuellt pedagogiskt stöd vid utbildning (IPSU)¹⁵, förberedande utbildning¹⁶, arbetspraktik, karriärvägledning, förberedande insatser¹⁷, Särskild person för introduktions- och uppföljningsstöd (SIUS)¹⁸, arbetsträning, förstärkt arbetsträning, arbetsintegrerade övningsplatser¹⁹, Steg till arbete²⁰, introduktion till arbete²¹, studiemotiverande folkhögskolekurs och validering²². Avgränsningen till ovan nämnda insatser är gjord utifrån att de ger deltagaren ett mer tydligt stöd i jämförelse med aktiviteter där individen förväntas vara mer självgående.²³ Det finns dock inte stöd för att samtliga av dessa insatser har effekt på arbetslöshetsnivån bland personer som är långtidsarbetslösa.

---

¹¹ I Rusta och matcha erbjuds arbetssökande stöd på vägen till jobb eller utbildning via myndighetens leverantörer. Arbetssökande väljer själv vilken leverantör hen vill ha.

¹² En matchningstjänst som avvecklades under år 2021.

¹³ Insatsen sammanhållet matchningsstöd är en förstärkt matchningsinsats som tagits fram och implementerats i egen regi under år 2024 som en del av uppdrag 3.1 i regleringsbrevet för budgetåret 2024. Insatsen syftar till att hjälpa långtidsarbetslösa som behöver ett mer omfattande stöd än vad som ges i matchningsinsatsen Rusta och matcha att få ett arbete.

¹⁴ En arbetsmarknadsutbildning är en kort, yrkesinriktad utbildning till yrken där det är brist på utbildad personal.

¹⁵ För personer med funktionsnedsättning. Insatsen är ett komplement till Arbetsförmedlingens egna resurser när den arbetssökande har särskilda behov av stöd i en utbildningssituation.

¹⁶ Förberedande utbildning är en insats som kan ha varierande innehåll, till exempel vägledning och motivationshöjande. Den kan även innehålla delar där man utforskar intresseområden, lämpliga yrken och vägar mot studier.

¹⁷ Förberedande insatser är ett arbetsmarknadspolitiskt program med olika insatser som förbereder arbetssökande som behöver extra stöd inför nästa steg i planeringen. Insatserna kan vara exempelvis ett annat arbetsmarknadspolitiskt program eller en utbildning.

¹⁸ Särskild stödperson för introduktions- och uppföljningsstöd (SIUS) är ett individuellt stöd till arbetssökande med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga och som bedöms ha förutsättningar för anställning om personen får stöd vid introduktionen på arbetsplatsen. Insatsen regleras i Förordning (2017:462) om särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

¹⁹ Arbetsintegrerande övningsplatser är en arbetsförberedande insats för arbetssökande med stort behov av stöd för att komma in på arbetsmarknaden. Syftet med arbetsintegrerande övningsplatser är att ge deltagaren grundläggande kunskaper och insikter om arbetslivets krav i en lugn och trygg arbetsmiljö.

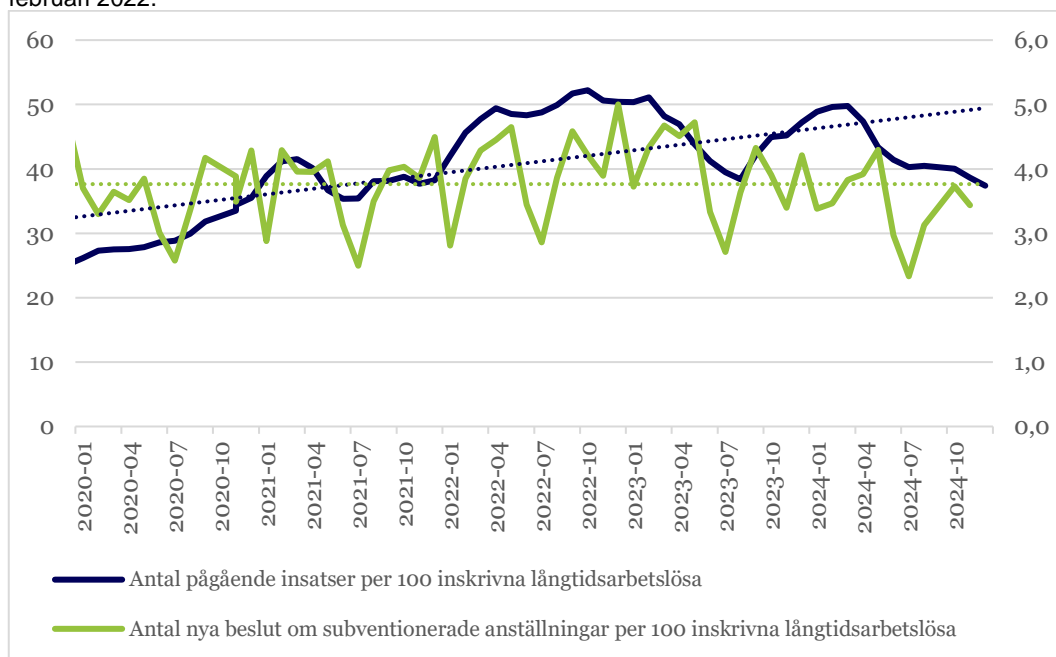
²⁰ Steg till arbete är en upphandlad tjänst som syftar till att förstärka och förbättra möjligheterna för personer som är i behov av fördjupat stöd inom arbetslivsinriktad rehabilitering att få förankring på arbetsmarknaden.

²¹ Introduktion till arbete var en tidigare tjänst som riktade sig till arbetssökande som ännu inte var redo att matchas mot ett arbete eller studier. Syftet med tjänsten var att förbereda deltagaren att börja arbeta, studera eller kunna tillgodogöra sig någon av Arbetsförmedlingens övriga insatser. Tjänsten finns inte längre kvar.

²² Validering innebär att arbetssökande får sin kompetens och kunskaper bedömda och får ett intyg eller betyg som gör att kunskaperna blir formellt erkända på den svenska arbetsmarknaden.

²³ Med aktiviteter där individen förväntas vara mer självgående avses exempelvis aktiviteten Matchning och uppföljning inom ramprogrammet jobb- och utvecklingsgarantin.

Diagram 1. Antal pågående insatser²⁴ per 100 inskrivna långtidsarbetslösa²⁵, samt antalet nya beslut om subventionerade anställningar²⁶ per 100 inskrivna långtidsarbetslösa²⁷, per månad sedan februari 2022.²⁸

Källa: Arbetsförmedlingen

Antalet pågående insatser har sedan arbetet med uppdraget inleddes varierat mellan ungefär 37 och 52 pågående insatser per 100 långtidsarbetslösa och antalet nya beslut om subventionerade anställningar²⁹ har legat på en nivå mellan 2,3 och 5 beslut per 100 inskrivna och månad.

I jämförelse med de två föregående åren innan arbetet med uppdraget inleddes skedde en positiv utveckling av antalet pågående insatser per långtidsarbetslös under 2020 och 2021, varefter nivån har legat kvar på ungefär samma nivå. I början av år 2020 var antalet pågående insatser per inskriven långtidsarbetslös 23, att jämföra med nuvarande 37. Det var främst en ökning av antalet deltagare i matchningstjänsten Rusta och matcha som gjorde att det totala antalet pågående insatser per inskriven långtidsarbetslös ökade under 2020 och 2021. Antalet nya subventionerade anställningar per långtidsarbetslös har legat på en förhållandevis jämn nivå sedan början av år 2020.

Arbetsförmedlingen har som beskrivits ovan arbetat särskilt för att fler långtidsarbetslösa ska delta i så kallade arbetsnära insatser. Dessa insatser bedöms

²⁴ Insatser som inkluderats: Rusta och matcha, Stöd och matchning, arbetsmarknadsutbildning, individuellt pedagogiskt stöd vid utbildning, förberedande utbildning, arbetspraktik, karriärvägledning, förberedande insatser, Särskild person för introduktions- och uppföljningsstöd, arbetsträning, förstärkt arbetsträning, arbetsintegrerade övningsplatser, Steg till arbete, studiemotiverande folkhögskolekurs och validering.

²⁵ Beräknat som antal beslut om insatser för personer som vid tillfället för beslutet var långtidsarbetslös/antalet inskrivna personer som sista dagen i månaden var långtidsarbetslös*100.

²⁶ Här inkluderas: Lönebidragsanställning, nystartsjobb, introduktionsjobb, extratjänst och skyddat arbete.

²⁷ Beräknat som antalet nya beslut om anställningsstöd för personer som vid tillfället för beslutet var långtidsarbetslös/ antalet inskrivna personer som sista dagen av föregående månad var långtidsarbetslös*100.

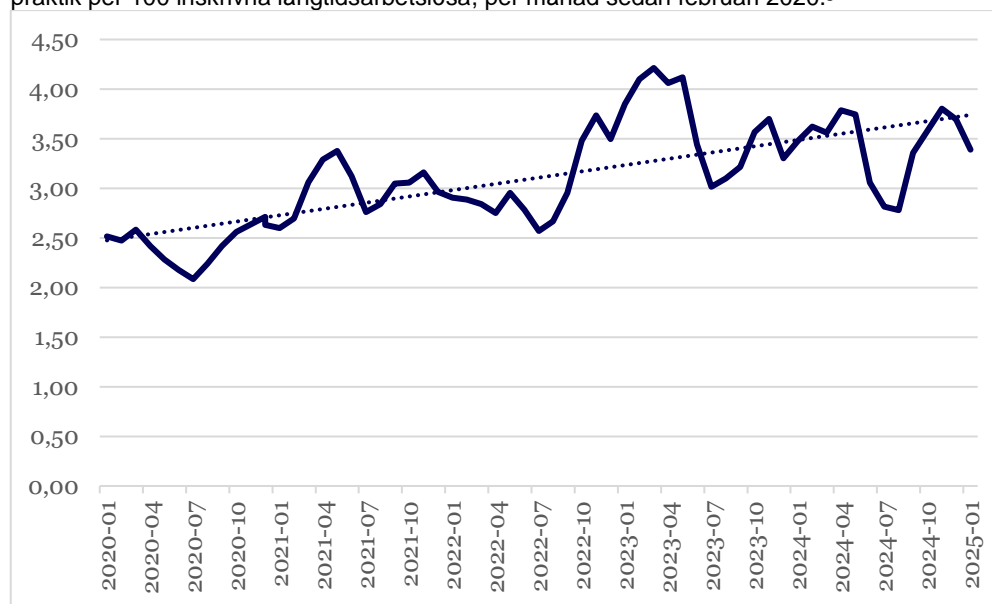
²⁸ De sträckande linjära kurvorna i diagrammet är trendlinjer som är beräknade genom minsta kvadratmetoden.

utifrån tillgänglig kunskap vara de insatser som är mest effektiva för att bryta långtidsarbetslöshet.³⁰ När Arbetsförmedlingen följt upp hur deltagandet i insatser, samt utflödet till arbete och studier skiljer sig runt om i landet finns också indikationer på att utflödet till arbete är högre i de delar av landet där en högre andel inskrivna deltar i arbetsnära insatser, kontrollerat för ett antal faktorer som bedöms påverka utflödet.³¹ De insatser som då kategoriserades som arbetsnära var praktik, arbetsmarknadsutbildning och subventionerade anställningar.

Sedan Arbetsförmedlingen fick uppdraget kan myndigheten konstatera att antalet långtidsarbetslösa som deltar i praktik eller arbetsmarknadsutbildning per inskriven har förändrats i en positiv riktning, samtidigt som antalet nya beslut om subventionerade anställningar per långtidsarbetslös har minskat något, se diagram 2 nedan samt tidigare diagram 1. Antalet pågående praktikinsatser och arbetsmarknadsutbildningar har under tiden som arbetet med uppdraget pågått legat på en nivå mellan 2,6 och 4,2 pågående insatser per 100 långtidsarbetslösa. En positiv utveckling av antalet långtidsarbetslösa i någon av insatserna arbetsmarknadsutbildning och praktik per inskriven skedde även under de två åren innan Arbetsförmedlingen fick uppdraget.

Det totala antalet deltagare i arbetsmarknadsutbildning har samtidigt varit lägre än den målsättning myndigheten hade för år 2024, vilket bedöms bero på utmaningar med att identifiera personer som har intresse och behov av arbetsmarknadsutbildning.

Diagram 2. Antal långtidsarbetslösa med pågående beslut om arbetsmarknadsutbildning eller praktik per 100 inskrivna långtidsarbetslösa, per månad sedan februari 2020.³²

Källa: Arbetsförmedlingen

³⁰ Arbetsförmedlingen (2023) Uppdrag till Arbetsförmedlingen att analysera och redovisa behov hos långtidsarbetslösa som står särskilt långt från arbetsmarknaden. Diarienummer: Af-2022/0114 1951

³¹ Se exempelvis: Arbetsförmedlingen (2024) Framgångsfaktorer för fler långtidsarbetslösa till arbete eller studier. Diarienummer: Af-2024/0108 7620.

³² Den sträckande linjen i diagrammet är en trendlinje som är beräknad genom minsta kvadratmetoden.

En av orsakerna till att antalet subventionerade anställningar inte har ökat bedöms vara att myndigheten ännu inte lyckats stärka och utveckla kontakterna med arbetsgivare i tillräcklig utsträckning. Under år 2024 har troligen även det försämrade läget på arbetsmarknaden ha påverkat utvecklingen. Att den tillfälliga höjda subventionsnivån för nystartsjobben upphörde vid årsskiftet 2023/2024, påverkade sannolikt också arbetsgivarnas intresse för att anställa med nystartsjobb. En annan faktor som bedöms begränsat möjligheten att öka antalet personer med lönebidrag är att taket för den bidragsgrundande lönekostnaden för anställningar av lönebidrag och skyddat arbete har varit oförändrad sedan januari 2020, samtidigt som lönenivåerna generellt ökat. Detta kan medföra att arbetsgivare upplever att bidraget som ska kompensera för anpassningar och stöd i anställningen är för lågt. En ytterligare förutsättning som kan ha betydelse för möjligheterna att öka antalet subventionerade anställningar är att handläggningen av beslut och uppföljning av anställningar med lönebidrag som ger effekter över tid, är ett personalintensivt arbete som kräver att långsiktiga relationer med arbetsgivare upprätthålls.

Sammanfattningsvis pekar uppföljningen på att beslutskapaciteten inte har förändrats avsevärt sedan Arbetsförmedlingen fick uppdraget i den meningen att antalet beslutade insatser per långtidsarbetslös inte har ökat. Antalet pågående insatser per inskriven långtidsarbetslös ökade under de två föregående åren innan Arbetsförmedlingen fick uppdraget, men har därefter legat kvar på ungefär samma nivå. Under perioden för uppdraget har Arbetsförmedlingen samtidigt behövt förhålla sig till att myndighetens förvaltningsanslag har minskat, vilket för verksamheten har inneburit ett minskat antal anställda. Arbetet med att öka beslutskapaciteten har därmed behövt ske genom att försöka öka effektiviteten inom ramen för befintliga resurser.

Det är samtidigt svårt att säga hur många pågående eller nya insatser per inskriven långtidsarbetslös som skulle vara idealt för att möta behoven på ett effektivt sätt. I en analys som Arbetsförmedlingen gjorde av behoven bland långtidsarbetslösa som står särskilt långt från arbetsmarknaden under 2023, konstaterades till exempel att personer som varit inskrivna i mer än 5 år i genomsnitt hade tagit del av 6,5 olika kategorier av insatser under sin inskrivningstid i jobb- och utvecklingsgarantin.³³ Denna målgrupp omfattade vid tillfället för analysen 32 000 arbetssökande, vilket då motsvarade omkring 27 procent av alla som då var inskrivna i jobb- och utvecklingsgarantin. För många av de individer som tagit del av 6,5 olika kategorier av insatser skulle troligen inte fler insatser vara aktuellt.

Utöver att det är svårt att bedöma vilken nivå av pågående insatser som hade varit lämplig är det svårt att utvärdera hur träffsäkerheten i valen av enskilda insatser har utvecklats och hur effektiva insatserna varit. Utifrån de analyser myndigheten har gjort av lokala variationer i insatser och resultat, är dock myndighetens bedömning att en högre andel deltagare i arbetsnära insatser kan kopplas till ett högre utflöde till

---

³³ Arbetsförmedlingen (2023) Uppdrag till Arbetsförmedlingen att analysera och redovisa behov hos långtidsarbetslösa som står särskilt långt från arbetsmarknaden. Diarienummer: Af-2022/0114 1951.

arbete och studier bland långtidsarbetslösa.³⁴ Därför är det också positivt att antalet långtidsarbetslösa som deltagit i någon av de arbetsnära insatserna praktik eller arbetsmarknadsutbildning per inskriven har ökat. Eftersom antalet nya beslut om subventionerade anställningar per långtidsarbetslös samtidigt har minskat är det dock svårt att säga huruvida en förbättring eller försämring av valen av insatser som helhet har skett. Myndighetens bedömning framåt är, utifrån de effektutvärderingar som gjorts av arbetsnära insatser, samt utifrån analyser av lokala variationer i resultat och deltagande i insatser, att ett högre deltagande i arbetsnära insatser i hela landet bör kunna leda till ett ökat utflöde till arbete och studier bland långtidsarbetslösa.

2.2 Deltagande i personalintensiva insatser

Arbetsförmedlingen ska enligt uppdraget möjliggöra fler personalintensiva insatser. I uppdraget anges inte närmare vad som avses med personalintensiva insatser. Arbetsförmedlingen har tolkat instruktionen som att fler arbetssökande ska ges möjlighet att delta i insatser där deltagaren får ett mer omfattande stöd av personal i insatsen.

Arbetsförmedlingen har inte någon systematisk jämförelse av hur omfattningen av stöd från personal skiljer sig mellan myndighetens olika insatser. Myndigheten ser inte heller att det finns någon självklar gräns för vilka insatser som bör betraktas som personalintensiva och inte. De insatser som myndigheten bedömer ger deltagarna ett mer omfattande stöd av personal och som är effektiva för att bryta och förhindra långtidsarbetslöshet är insatserna: sammanhållet matchningsstöd³⁵, SIUS, arbetsträning, förstärkt arbetsträning, Steg till arbete, arbetsmarknadsutbildning, studiemotiverande kurs på folkhögskola, individuellt pedagogiskt stöd vid utbildning och arbetsintegrerade övningsplatser. Det är också dessa insatser som i denna rapport hädanefter avses som personalintensiva. Det finns även en andra insatser där individer ges ett mer omfattande stöd, men på andra sätt än genom personella resurser (till exempel genom lönesubventioner eller genom praktik hos arbetsgivare) och som myndigheten därför inte valt att här räkna som personalintensiva.

De mest centrala åtgärderna myndigheten vidtagit för att fler långtidsarbetslösa ska ges möjlighet att delta i personalintensiva insatser är att tillgängliggöra en matchningsinsats för personer som står längre från arbetsmarknaden (kallad sammanhållet matchningsstöd), att utöka tillgången till SIUS, samt att införa en matchningstjänst som är speciellt utformad för personer med funktionsnedsättning eller ohälsa (Steg till arbete). Under 2023 förstärkte myndigheten med drygt 100 medarbetare i SIUS-programmet och under 2024 med ytterligare cirka 80 heltidsresurser. I slutet av år 2024 arbetade ca 80 heltidsresurser med insatsen

³⁴ Arbetsförmedlingen (2024) Framgångsfaktorer för fler långtidsarbetslösa till arbete eller studier. Analys av lokala variationer i myndighetens arbete med att bryta långtidsarbetslöshet. Diarienummer: Af-2024/0108 7620.

³⁵ Insatsen sammanhållet matchningsstöd är en förstärkt matchningsinsats som tagits fram och implementerats i egen regi under år 2024 som en del av uppdrag 3.1 i regleringsbrevet för budgetåret 2024. Insatsen syftar till att hjälpa långtidsarbetslösa som behöver ett mer omfattande stöd än vad som ges i matchningsinsatsen Rusta och matcha att få ett arbete.

sammanhållet matchningsstöd och tjänsten Steg till arbete finns nu etablerad i 128 områden.

Insatsen sammanhållet matchningsstöd är en matchningsinsats som tagits fram och implementerats i egen regi under år 2024 som en del av uppdrag 3.1 i regleringsbrevet för budgetåret 2024.³⁶ Insatsen syftar till att hjälpa långtidsarbetslösa som behöver ett mer omfattande stöd än vad som ges i matchningsinsatsen Rusta och matcha att få ett arbete. Stödet baseras på tillgänglig forskning och beprövad erfarenhet och är under uppbyggnad i hela landet. I januari 2025 deltog ca 3 400 långtidsarbetslösa i insatsen.

Sedan Arbetsförmedlingen fick uppdraget har antalet pågående personalintensiva insatser per antalet inskrivna långtidsarbetslösa ökat, se diagram 3 nedan.³⁷ Det var ungefär 12 pågående personalintensiva insatser per inskriven långtidsarbetslös i februari 2022, medan motsvarande antal var ungefär 17 i januari 2024. Det är framför allt antalet deltagare i SIUS, sammanhållet matchningsstöd och Steg till arbete som har ökat under perioden. I januari 2024 deltog ca 6 600 långtidsarbetslösa i SIUS i jämförelse med motsvarande 3 800 i februari 2022. Antalet deltagare i tjänsten introduktion till arbete har under perioden minskat eftersom tjänsten avvecklades under hösten 2024. Antalet i arbetsmarknadsutbildning per inskriven långtidsarbetslös har minskat något och bland övriga insatser (studiemotiverande folkhögskolekurs, arbetsträning, förstärkt arbetsträning, IPSU och arbetsintegrerade övningsplatser) har antalet långtidsarbetslösa deltagare per inskriven ökat något eller legat på ungefär samma nivå under perioden.

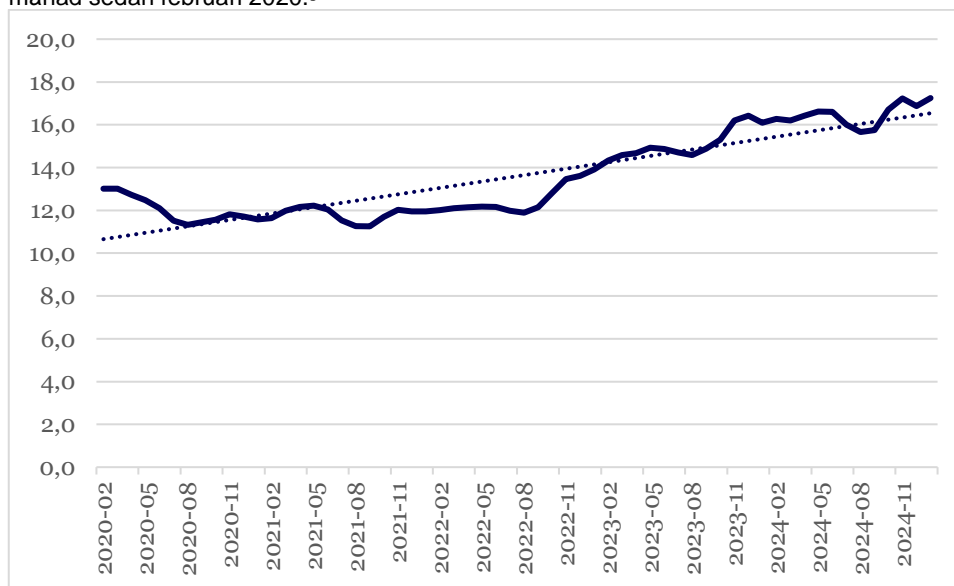
---

³⁶ Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Arbetsförmedlingen. A2024/00059, A2024/00493, A2024/01149 m.fl.

³⁷ Med personalintensiva insatser avses här: sammanhållet matchningsstöd och Särskild stödperson för introduktions- och uppföljningsstöd (SIUS), arbetsträning och förstärkt arbetsträning, Steg till arbete, AUB, studiemotiverande folkhögskolekurs, IPSU, och arbetsintegrerade övningsplatser

Diagram 3. Antal pågående personalintensiva insatser per 100 inskrivna långtidsarbetslösa, per månad sedan februari 2020.³⁸

Källa: Arbetsförmedlingen

Vad gäller antalet långtidsarbetslösa deltagare i SIUS-programmet är det värt att notera att de flesta som deltar i SIUS-programmet har ett arbete under tiden i programmet och räknas då inte som långtidsarbetslös. I januari deltog till exempel ca 15 900 deltagare i SIUS-programmet, varav ca 6 600 var långtidsarbetslösa.

Deltagare i projekt kan i vissa fall få ett mer omfattande stöd av personal, men har inte inkluderats som en insats i sammanställningen ovan. Detta eftersom alla projekt har unika upplägg och kan vara olika personalintensiva, vilket gör det svårt att göra en samlad bedömning av hur deltagandet i projekt har bidragit till att deltagandet i personalintensiva insatser har förändrats.

Sammanfattningsvis har tillkomsten av insatsen sammanhållet matchningsstöd, samt utökningen av SIUS-programmet gjort att fler arbetssökande har möjlighet att ta del av personalintensiva insatser. Uppföljningen visar också att fler långtidsarbetslösa per inskriven deltar i personalintensiva insatser nu i jämförelse med när Arbetsförmedlingen fick uppdraget.

2.3 Bokade möten

Arbetsförmedlingen ska enligt uppdraget möjliggöra fler bokade möten. Det har bland annat möjliggjorts genom att se till att myndighetens resurser i högre utsträckning prioriterats till att stödja målgruppen långtidsarbetslösa, samt genom satsningen på den nya insatsen sammanhållet matchningsstöd. Flera av myndighetens målsättningar för 2023 och 2024 har på olika sätt syftat till att

³⁸ Beräknat som: Antal deltagare i sammanhållet matchningsstöd och Särskild stödperson för introduktions- och uppföljningsstöd (SIUS), arbetsträning och förstärkt arbetsträning, Steg till arbete, AUB, studiemotiverande folkhögskolekurs, IPSU, och arbetsintegrerade övningsplatser delat på antalet inskrivna arbetslösa per månad. Den sträckande linjen i diagrammet är en trendlinje som är beräknad genom minsta kvadratmetoden.

prioritera stödet för långtidsarbetslösa och arbetssökande som står långt ifrån arbetsmarknaden. Prioriteringarna bedöms innebära ökade möjligheter till bokade möten med myndigheten för långtidsarbetslösa.

Utvecklingsarbetet för att fler ska kunna hantera sina ärenden med myndigheten genom självservice ska på sikt också göra att personer med större stödbehov får utökade möjligheter till personlig kontakt med myndigheten. I nuläget är det enbart arbetssökande som vid inskrivning själva anger att de kommer ha ett jobb inom tre månader som får hjälp enbart genom självservice-tjänster. Myndighetens analyser visar samtidigt att betydligt fler än så har förutsättningar att få ett arbete eller börja studera på egen hand.³⁹

På grund av att inte alla bokade möten som sker med arbetssökande registreras på ett systematiskt sätt, har myndigheten svårt att redovisa huruvida fler bokade möten faktiskt har skett som en konsekvens av insatserna som vidtagits.

2.4 Fysisk lokal närvaro och tillgänglighet

Arbetsförmedlingen ska som en del av uppdraget förstärka stödet till långtidsarbetslösa genom ökad fysisk lokal närvaro och tillgänglighet som sker i egen regi, genom servicekontor eller genom samverkan med kommuner. Nedan redovisas hur arbetet med uppdraget har fortskridit.

2.4.1 Fysisk närvaro i egen regi

Arbetsförmedlingen kan fortfarande träffa arbetssökande och arbetsgivare fysiskt i samtliga 290 kommuner. I nuläget finns 109 egna besökslokaler, samt 106 lokaler som myndigheten har tillgång till genom avtalade samarbetslösningar. Kontoren är lokaliserade till platser som möjliggör god tillgänglighet för omkringliggande orter och kommuner. Sedan februari 2022 har myndigheten stängt tre av de egna kontoren: Luftfart Arlanda, Hammarstrand och Jokkmokk. I övrigt har inga förändringar av den fysiska närvaron i egen regi gjorts sedan arbetet med uppdraget inleddes. Likt tidigare, ser myndigheten att kontakterna med arbetssökande och arbetsgivare behöver ske på ett så effektivt och ändamålsenligt sätt som möjligt, där distansmöten och digitala tjänster utgör alternativa lösningar till fysiska möten.⁴⁰ Myndighetens uppföljning av lokala variationer av deltagande i insatser har också visat att deltagandet inte skiljer sig på något systematiskt sätt mellan kommuner där myndigheten har fast bemannade kontor och inte.

2.4.2 Statens servicecenter

Via statens servicecenter (SSC) kan arbetssökande och arbetsgivare genom spontana möten få vägledning, hjälp och information om deras ärenden hos Arbetsförmedlingen. Ungefär en tredjedel av alla spontana kontakter med

---

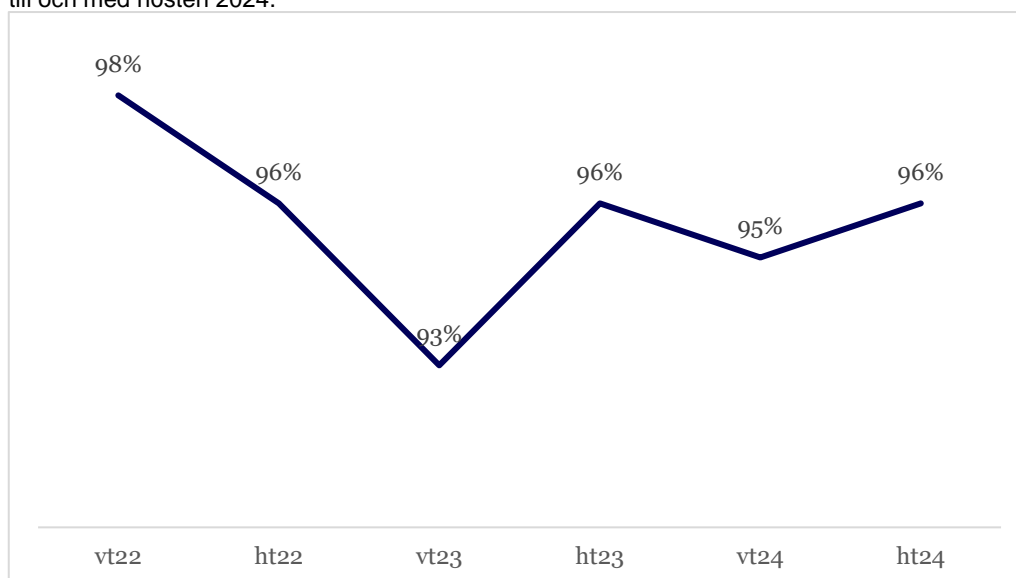
³⁹ Andelen av nyinskrivna som enligt myndighetens bedömningsstöd har hög jobbchans (över 50 procents sannolikhet att ha jobb utan stöd inom 12 månader) var exempelvis cirka 40 procent 2023. Uppföljningar har också visat att cirka en fjärdedel av de inskrivna en månad hade skrivit ut sig igen tre månader senare.

⁴⁰ Arbetsförmedlingen (2022) Riktlinjer för fysiska möten. Af-2022/0031 0188.

Arbetsförmedlingen sker i nuläget via SSC. Sedan Arbetsförmedlingen fick uppdraget har 31 nya servicekontor öppnats och totalt finns nu 148 servicekontor utspridda i landet. Dock planeras nu för att stänga ett antal kontor.

De allra flesta besökare upplever fortsatt, enligt SSC undersökningar, att de får den hjälp de behöver när de besöker myndigheten, se bild nedan som visar andelen som svarat ja på frågan om de fått den hjälp de behövde vid besöket på statens servicecenter.

Digram 4. Andel som i statens servicecenters kundundersökning svarat ja på frågan: Fick du den hjälp du behövde vid besöket på statens servicecenter? Andelen visas per halvår från våren 2022 till och med hösten 2024.

Källa: Statens servicecenters kundundersökningar

2.5 Samverkan

Arbetsförmedlingen ska som en del av uppdraget stärka den strategiska och operativa samverkan med kommuner avseende stöd till långtidsarbetslösa personer som är i behov av förstärkt stöd, samt aktivt verka för fungerande samverkanslösningar med olika relevanta aktörer, inklusive kommuner och idéburna aktörer, till exempel genom överenskommelser. Nedan beskrivs på vilket sätt myndigheten har arbetat med denna del av uppdraget.

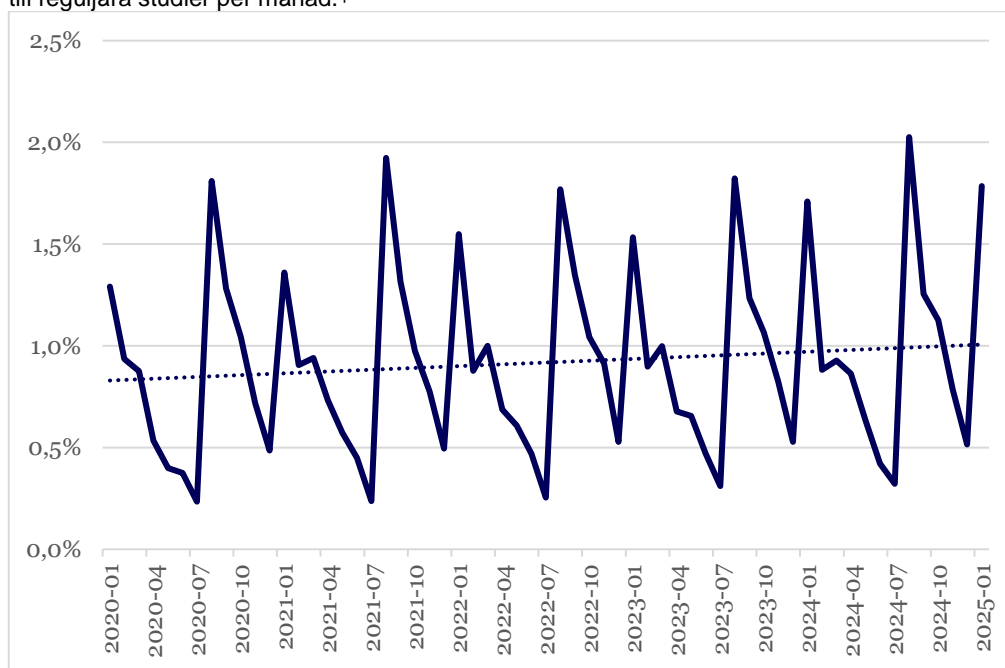
2.5.1 Samverkan med kommuner

Arbetsförmedlingen har sedan arbetet med uppdraget inleddes fortsatt att förvalta och utveckla samverkan med kommunerna utifrån den struktur som arbetats fram med utgångspunkt i lokala överenskommelser med kommunerna. Den senaste uppföljning av målsättningarna i överenskommelserna med kommunerna som gjordes under hösten 2024 visade att man i de allra flesta kommuner hade uppmät en eller flera positiva förflyttningar i förhållande till de målsättningar man formulerat i överenskommelserna.

Övergångar till utbildning

Ett centralt område för samverkan med kommunerna är att se till att arbets sökande som behöver utbildning för att kunna få ett arbete ska delta i utbildning. Den grupp där många arbets sökande bedöms behöva utbildning för att förbättra sina möjligheter att få ett arbete är arbets sökande som inte har en fullföljd gymnasial utbildning. Andelen arbets sökande som inte har en fullföljd gymnasial och som har övergått till reguljär utbildning har också ökat något under de senaste åren, se diagram 5 nedan.

Diagram 5: Andelen arbets sökande som inte har en fullföljd gymnasial utbildning och som övergått till reguljära studier per månad.⁴¹

Källa: Arbetsförmedlingen

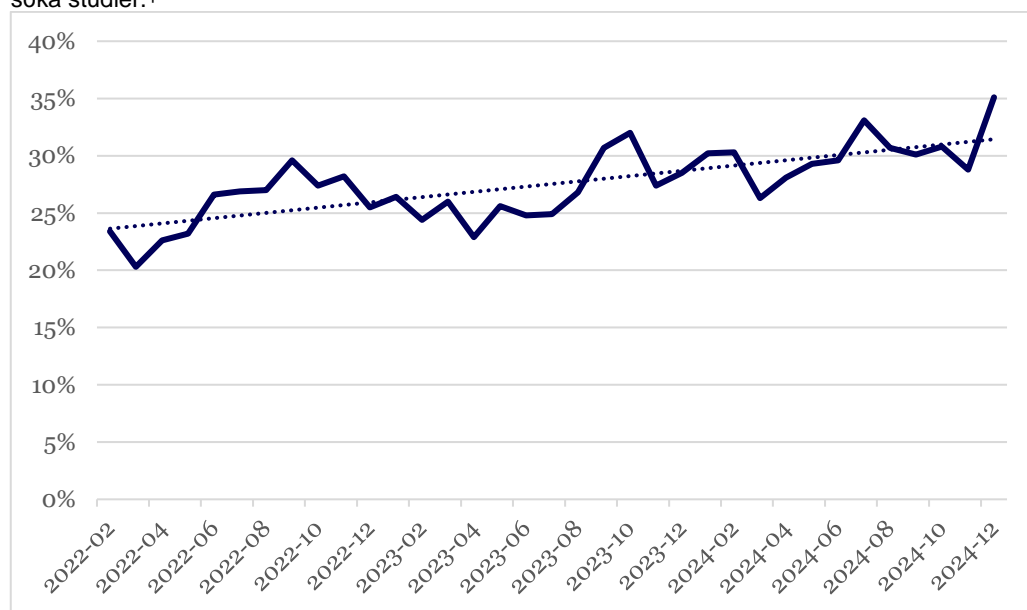
Det är svårt att säga vad ökningen av andelen arbets sökande som inte har en fullföljd gymnasial utbildning som övergår till reguljär utbildning beror på. När analyser av lokala variationer av övergångar till studier har gjorts, har en utvecklad samverkan med kommunen ofta identifierats som en framgångsfaktor i de delar av landet som har en högre omsättning till studier än andra. I och med de satsningar som gjorts på att utveckla samverkan med kommuner, bedömer Arbetsförmedlingen därför att en utvecklad samverkan med kommunerna kan vara en av förklaringarna till ökningen.

För att arbets sökande som deltar i jobb- och utvecklingsgarantin eller etableringsprogrammet och som behöver utbildning för att kunna få ett arbete ska delta i utbildning kan Arbetsförmedlingen anvisa individerna att söka en utbildning. Uppföljningen av andelen som sökt utbildning inom sex månader efter att de anvisats har också ökat något sedan Arbetsförmedlingen fick uppdraget, se diagram 6 nedan. Utvecklingen skulle kunna vara ytterligare en indikation på att samverkan med

⁴¹ Eftersom övergångar till studier är kraftigt säsongsväriert har data tagits med från november 2021 för att kunna utläsa trendförändringar. Den sträckande linjen i diagrammet är en trendlinje som är beräknad genom minsta kvadratmetoden.

kommunerna kring utbildningsfrågor har förbättrats. Att andelen har ökat skulle dock även kunna bero på att färre individer har anvisats per månad under perioden och gruppen som anvisas sammansättning av egenskaper kan ha förändrats under perioden.

Diagram 6: Andelen arbets sökande som sökt utbildning inom sex månader efter att de anvisats att söka studier.⁴²

Källa: Arbetsförmedlingen

2.5.2 Samverkan med idéburen sektor

Arbetsintegrerade övningsplatser

Genom insatsen arbetsintegrerade övningsplatser, som startade i april 2022, har Arbetsförmedlingen genom reserverad upphandling tillskapat platser hos idéburen sektor för personer med funktionshinder eller ohälsa som innebär nedsatt arbetsförmåga. Antalet deltagare per månad har ökat succesivt och under 2024 har mellan 250 och 290 deltagare per månad deltagit. Totalt har 841 arbets sökande tagit del av insatsen till och med augusti 2024. Av de som anvisades var 72 procent långtidsarbetslösa. Av deltagarna som avslutat tjänsten var det cirka 19,8 procent som påbörjat arbete med eller utan stöd alternativt studier inom ett år. Andelen av deltagarna som inom ett år efter avslut av tjänst hade fått beslut om en arbetsnära insats ökade också jämfört med året innan de anvisades till tjänsten.

Förstudie om möjligheter till finansiering av idéburens sektors insatser inom arbetsmarknadsområdet.

I november 2024 avslutades en förutsättningsskapande ESF-finansierad förstudie som genomförts i syfte att utforska hur samverkan med idéburen sektor kan utvecklas och stärkas. Förstudien gjorde bland annat bedömningen att idéburna aktörer har en tydlig roll att spela i utvecklingen av insatser för de arbets sökande som står längst ifrån arbetsmarknaden och där stora delar av den befintliga insatsfloran

⁴² Den sträckande linjen i diagrammet är en trendlinje som är beräknad genom minsta kvadratmetoden.

visat sig ineffektiv. Förstudien lämnade också ett antal förslag på hur Arbetsförmedlingen kan samverka med idéburen sektor för att möjliggöra finansiering av sektorns insatser inom arbetsmarknadsområdet. Arbetsförmedlingen kommer nu att se över hur rekommendationer kan tas vidare.

2.5.3 Socioekonomiskt utsatta områden

Arbetsförmedlingen ska enligt uppdraget särskilt förstärka stödet till långtidsarbetslösa i socioekonomiskt utsatta områden. Arbetsförmedlingen har sedan tidigare redovisningar av uppdraget fortsatt att erbjuda arbetssökande stöd utifrån individuella bedömningar av behov och har inte gjort några särskilda lokala satsningar i socioekonomiskt utsatta områden. Det är samtidigt ett prioriterat område för Arbetsförmedlingen att förstärka stödet till arbetssökande som är långtidsarbetslösa och särskilt de med svagare konkurrensförmåga

Arbetsförmedlingen har identifierat fyra grupper som har svagare konkurrensförmåga på arbetsmarknaden än övriga, i de grupperna ingår bland annat personer födda utanför Europa och personer som saknar gymnasieutbildning. Många av dem som bor i socioekonomiskt utsatta områden tillhör också någon utav dessa grupper. Om Arbetsförmedlingen fortsätter att prioritera att förstärka stödet till grupper med svag konkurrensförmåga är det också hög sannolikhet att stödet riktas till individer som är bosatta i socioekonomiskt utsatta områden.⁴³ Ett exempel på en insats som i hög grad når målgruppen är insatsen sammanhållet matchningsstöd. Insatsen erbjuds långtidsarbetslösa och prioriterar de som varit arbetslösa i mer än 24 månader eller som tillhör någon av fyra grupperna med svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden. Arbetsförmedlingens myndighetsgemensamma och myndighetsspecifika plan för uppdrag med att stärka utrikesfödda kvinnors arbetsmarknadsetablering är ett annat exempel på särskilda insatser som når målgruppen.

2.5.4 Övriga insatser för att minska långtidsarbetslöshet

I detta avsnitt beskrivs förflyttningar som gjorts under tiden för arbetet med uppdraget och som bedöms bidra till att minska långtidsarbetslösheten, men som inte pekats ut som prioriterade i uppdraget till Arbetsförmedlingen.

2.5.5 Utveckling av handlingsplanen

Under 2024 har arbetet med att utveckla myndighetens metoder för framtagandet av handlingsplaner fortsatt. Utvecklingen syftar till att göra handlingsplanerna mer relevanta och tydliga för den arbetssökande och till att upprättandet av planerna ska ske mer effektivt genom högre grad av automatisering.

I slutet av 2022 kom nya förordningskrav om handlingsplaner som bland annat innebär att de ska vara aktuella och förnyas vid behov eller senast sex månader efter att den skapades eller senast förnyades. För att förenkla hanteringen av de nya kraven implementerades under våren 2024 en funktion som innebär att

---

⁴³ Arbetsförmedlingen (2025). Effektivare arbete för integration och minskat utanförskap. Af-2024/0114 2348.

handlingsplaner för arbetssökande som har nystartsjobb, lönebidrag eller är ombytessökande förnyas automatiskt, det vill säga utan att en arbetsförmedlare behöver ha ett samtal med arbetssökande. I nuläget berör det handlingsplaner för närmare 100 000 arbetssökande. Automatiseringar förväntas frigöra tid för arbetsförmedlare att fokusera på arbetssökande med större stödbehov.

Under hösten 2024 infördes som en del av utvecklingen även ett nytt arbetssätt som innebär att varje handlingsplan har en vald nivå av stödbehov och stödiriktning. Valet av stödnivå och stödiriktning förenklar bland annat för handläggaren att hitta lämpliga insatser eller aktiviteter utifrån stödbehovet som den arbetssökande har.

2.5.6 Stärkt förmåga att identifiera funktionshinder

Arbetsförmedlingen har under de senaste åren arbetat för att snabbare kunna identifiera om arbetssökande har en funktionsnedsättning som påverkar arbetsförmågan. Exempelvis ställs sedan i december 2023 en fråga om ohälsa och funktionsnedsättning vid inskrivning och en ny och mer strukturerad process för bedömningar om funktionsnedsättning infördes under 2022.⁴⁴ Under år 2024 identifierades också fler personer med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga i jämförelse med 2023. Även ledtiderna till identifiering har fortsatt att minska från cirka 340 dagar under januari-augusti 2023 i till motsvarande cirka 300 dagar 2024.

2.5.7 Projekt i samverkan

I ett flertal av de ESF-projekt där Arbetsförmedlingen medverkar, ligger fokus på individer som står långt ifrån arbetsmarknaden och vars behov inte möts av Arbetsförmedlingens egna insatser och aktiviteter. Genom projekt kan exempelvis komplexa behov mötas genom samordnade och parallella insatser från flera aktörer. Arbetsförmedlingens bedömning är att myndighetens utveckling av en nationell stödfunktion för ESF-projekt har bidragit till att bedömningar av arbetssökandes behov förbättrats och att träffsäkerheten om vilka som behöver ett utökat individuellt stöd genom projekt har ökat.

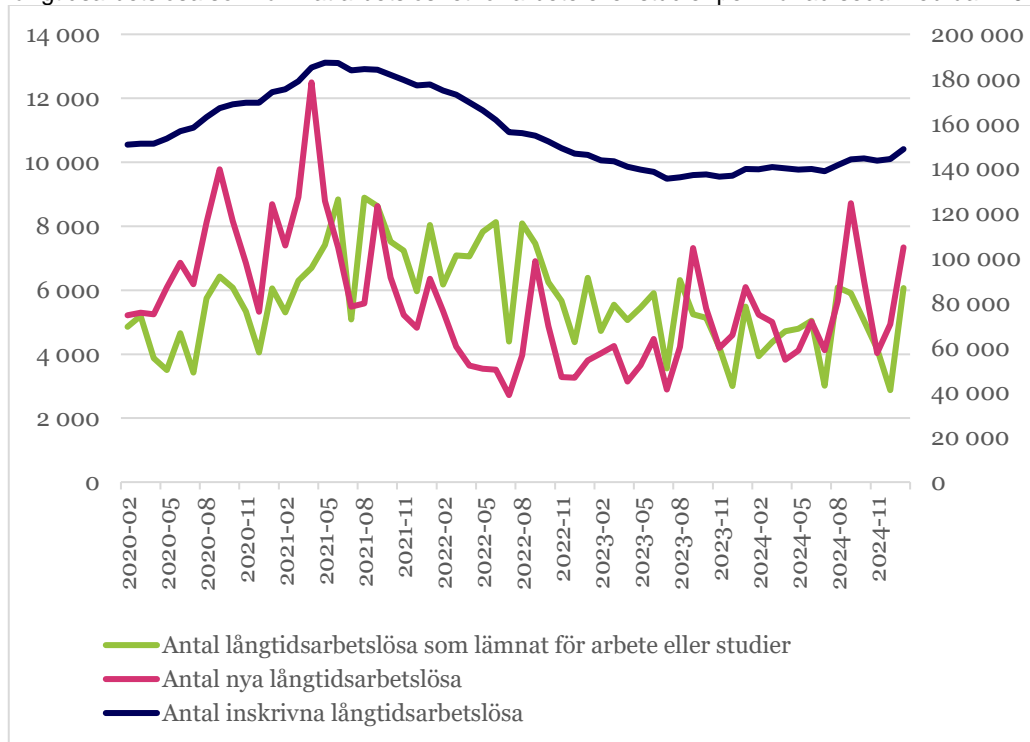
⁴⁴ Arbetsförmedlingen (2024). Identifiering och bedömning av arbetssökande med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, återrappport 2024, Af-2024/0070 9698.

3 Stödets bidrag till att fler långtidsarbetslösa har kommit i arbete eller närmast sig arbetsmarknaden

Arbetsförmedlingen ska enligt uppdraget redovisa en samlad bedömning av i vilken grad det ökade stödet har bidragit till att fler långtidsarbetslösa har kommit i arbete eller närmast sig arbetsmarknaden. Eftersom arbetslöshetsnivån beror på en mängd olika faktorer som samspelar med varandra, som till exempel läget på arbetsmarknaden i stort och arbetsgivares rekryteringsbehov, är det dock svårt att uppskatta vilken utsträckning myndigheten stöd har bidragit.

Sedan Arbetsförmedlingen fick uppdraget i februari 2022 har antalet långtidsarbetslösa minskat, även om antalet ökat sedan den senare delen av år 2023, se diagram 7 nedan. Tidigare avsnitt indikerar att omfattningen av stödet till långtidsarbetslösa i sin helhet inte har ökat i någon större omfattning sedan myndigheten fick uppdraget, även om det är svårt att bedöma hur kvaliteten eller effektiviteten i stödet har utvecklats. Under perioden skedde däremot en tydlig återhämtning på arbetsmarknaden efter nedgången under pandemin där efterfrågan på arbetskraft ökade. Utifrån detta bedömer Arbetsförmedlingen att det sannolikt främst är den allmänna återhämtningen på arbetsmarknaden som gjort att antalet långtidsarbetslösa har minskat snarare än att omfattningen av stöd från Arbetsförmedlingen har ökat.

Diagram 7: Totalt antal inskrivna långtidsarbetslösa, antal nya långtidsarbetslösa, samt antal långtidsarbetslösa som lämnat arbetslöshet för arbete eller studier per månad sedan februari 2022.

Källa: Arbetsförmedlingen

Även om det är svårt att uppskatta i vilken utsträckning Arbetsförmedlingens stöd har bidragit till att minska långtidsarbetslösheten, är det rimligt att tro att effekten på arbetslöshetsnivån bland de individer som deltagit i insatser under perioden har varit positiv, i synnerhet bland dem som deltagit i insatser där det finns forskning som stödjer att insatsen har effekt på arbetslöshetsnivån. Sådana insatser är exempelvis förstärkta förmedlingsinsatser, subventionerade anställningar⁴⁵, arbetsmarknadsutbildning⁴⁶ och jobbspår⁴⁷. Däremot är det svårt att säga något om i vilken utsträckning deltagande i dessa insatser har bidragit till att minska långtidsarbetslösheten som helhet eftersom arbetslöshetsnivån också beror på en rad andra faktorer än effekterna av myndighetens insatser på individnivå. Utöver att det är svårt att uppskatta betydelsen av individuella effekter på arbetslöshetsnivån i stort kan också läget på arbetsmarknaden eller målgrupperna som tagit del av insatserna skilja sig från tidpunkterna då insatserna effektutvärderades.

---

⁴⁵ Se till exempel: Card, D., Kluve, J. och Weber, A. (2018). What works? A meta-analysis of recent active labor market programme evaluations. *Journal of European Economic Association*.

⁴⁶ Arbetsförmedlingen (2023). Effekter av tre arbetsmarknadspolitiska program 2010–2020.

⁴⁷ Se till exempel: IFAU (2020). Arbetsmarknadsetablering av nyanlända lågutbildade flyktingar.

4 Det fortsatta arbetet med uppdraget

I det fortsatta arbetet med uppdraget är myndighetens viktigaste prioriteringar att stärka samarbetet med arbetsgivare, att öka deltagandet i arbetsnära insatser⁴⁸, samt att upprätthålla och förstärka kontrollen av om arbetssökande står till arbetsmarknadens förfogande och söker lämpligt arbete. Deltagandet i insatser ska särskilt öka i insatserna SIUS, sammanhållet matchningsstöd, särskilda insatser⁴⁹ och arbetsmarknadsutbildning. I jämförelse med 2024 tilldelas extra medel för samarbeten med lokala arbetsgivare, medan besparingar görs inom stöd- och stabsverksamhet.

Utökat samarbete med arbetsgivare avser särskilt de arbetsgivare som är öppna för att ta vara på kompetenser hos de arbetssökande som står långt ifrån arbetsmarknaden och/eller som vill anställa med stöd. För att få fler arbetsgivare att vilja anställa med stöd bedömer myndigheten att en kombination av insatser behövs. Det finns indikationer på att arbetsgivarnas kunskap om subventionerade anställningar har minskat under det senaste året. Insatser kommer därför att göras för att öka kännedomen om stöden genom nationella kommunikationskampanjer. Därtill kommer myndigheten arbeta för att utöka de lokala kontakterna med arbetsgivare som en del av uppbyggnaden av insatsen Sammanhållet matchningsstöd. För att skapa bättre förutsättningar för att kunna förstärka arbetsgivarearbetet kommer generella metoder och systemstöd för segmentering av arbetsgivare att fortsätta utvecklas. I budgetunderlaget 2025 har myndigheten därtill föreslagit att takbeloppet för lönebidrag bör höjas för att bättre kunna kompensera arbetsgivare för nedsättning av arbetsförmåga. Om en sådan höjning av taknivån genomförs bedöms förutsättningarna för att kunna öka antalet anställningar med stöd öka.

Sedan möjligheten att delta i insatsen Steg till arbete tillkom under hösten 2023 har en del utmaningar uppstått och vissa klagomål om tjänsten har lämnats. Tjänsten bedöms fortfarande ha potential att kunna erbjuda deltagarna ett sammanhållet stöd, men konstruktionen av tjänsten och hanteringen av den har fört med sig utmaningar. Hanteringen har bland annat upplevts som administrativt krävande. Arbetsförmedlingen har utrett de klagomål som inkommit och stöttat leverantörerna för att komma till rätta med utmaningarna. Samtidigt pågår nu en översyn av vilka förbättringar som kan göras för att underlätta tjänstens hantering utan att påverka avtalet. Åtgärder bedöms kunna underlätta hanteringen till viss del, men större förändringar går inte att göra utan en ny upphandling.

För att effektivisera handläggning och öka beslutskapaciteten kommer arbetet med att förenkla handlägningsprocesserna i myndighetens systemstöd att fortsätta. Extra medel tillförs under 2025 för satsningar på vidareutveckling av IT-stöd för arbetsförmedlare i syfte att effektivisera handläggning och förbättra

---

⁴⁸Arbetsnära insatser avser: subventionerade anställningar, praktik och arbetsmarknadsutbildning.

⁴⁹ Avser här insatserna: Lönebidrag, Offentlig skyddad anställning, Trygghetsanställning, Utvecklingsanställning, Lönebidrag för utveckling i anställning hos Samhall.

användarupplevelsen, samt för utveckling av system för digitalt informationsutbyte med den kommunala vuxenutbildningen. För att fortsätta förbättra förutsättningarna att göra effektiva val av insatser kommer utvecklingen av metoder och systemstöd för framtagandet av handlingsplanen att fortsätta. Kommande utveckling kommer syfta till att förbättra förutsättningarna att bedöma sökområde och öka tydligheten om vad som är lämpliga arbeten och ett lämpligt geografiskt sökområde. För att öka beslutskapaciteten på längre sikt kommer myndigheten också fortsätta utvecklingen för att fler ska kunna få stöd enbart genom självservicejänster.

Arbetsförmedlingens verksamhetsplanering för 2025 i sin helhet beskrivs i Arbetsförmedlingens verksamhetsplan 2025.⁵⁰

---

⁵⁰ Arbetsförmedlingen (2025) Arbetsförmedlingens verksamhetsplan 2025. Version 1.0. Af-2024/0055 0154.

5 Slutsatser och avslutande kommentarer

Det totalt antalet beslutade insatser per långtidsarbetslös har inte förändrats avsevärt sedan Arbetsförmedlingen fick uppdraget. Däremot har en förflyttning gjorts mot ett ökat deltagande i ett flertal av de insatser som forskningen visat är effektiva för att bryta långtidsarbetslöshet, vilket också är i linje med myndighetens målsättningar.⁵¹ Utvecklingen av samverkan med kommunerna har också stärkts och förutsättningarna för att kunna utveckla samverkan med idéburen sektor har förbättrats.

Antalet subventionerade anställningar har däremot minskat under de senaste åren, trots att dessa anställningar bedöms fortsatt viktiga för att bryta långtidsarbetslöshet för många individer. En viktig förflyttning som behöver göras framåt är därför att öka antalet subventionerade anställningar. För att nå dit kommer ett av myndighetens viktigaste mål under 2025 vara att stärka och utveckla myndighetens kontakter med lokala arbetsgivare. Utifrån de analyser som myndigheten gjort av lokala variationer i insatser och resultat är också myndighetens bedömning att ett högre deltagande i arbetsnära insatser, däribland subventionerade anställningar, bör kunna leda till ett ökat utflöde till arbete och studier bland långtidsarbetslösa.

Även om det är svårt att uppskatta i vilken utsträckning Arbetsförmedlingen har bidragit till att minska långtidsarbetslösheten, är det rimligt att tro att det finns positiva effekter för de arbetslösa som deltar i insatser som tidigare forskning har visat fungerar. Arbetsförmedlingen kommer även fortsättningsvis arbeta för att fler långtidsarbetslösa ska delta i sådana insatser.

---

⁵¹ Sammanhållet matchningsstöd och SIUS.